

mini przewodnik

free

7 atrakcji turystycznych
+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

**Wilno - Pomnik snu Giedymina -
Legenda o żelaznym wilku**

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

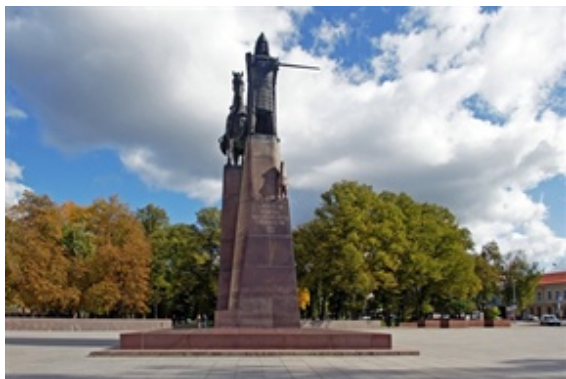
Wilno

Pomnik snu Giedymina - Legenda o żelaznym wilku

Pomnik księcia Giedymina założyciela Wilna stoi na najważniejszym placu stolicy Litwy, Placu Katedralnym. Przedstawia wielkiego księcia pokazującego miejsce gdzie ma powstać miasto. Obok stoi jego koń, a na dole wyjący wilk.

Pomnik nawiązuje do litewskiej legendy według której śpiącemu Giedyminiowi przyśnił się żelazny wilk wyjący na wzgórzu. Sprowadzony pogański kapłan wytłumaczył, że wilk jest symbolem miasta, które książę powinien zbudować w tym miejscu. W ten sposób powstało Wilno. Wielki książę Giedymin był dziadkiem Władysława Jagiełły. Pomnik odsłonięto w 1996 roku.

54°41'07"N 25°17'19"E | na mapie:A

Wilno

Arkikatedra Bazylika - Katedra Wileńska

Znajduje się na rozległym Placu Katedralnym (Katedros aikšte) przy ulicy Šventaragio gatve. W Dolinie Świntoroga (Šventoragio), w czasach pogańskich oddawano cześć najważniejszemu bogowi pogańskiej Litwy, Perkunowi. Katedra stoi więc jako symbol zwycięstwa chrześcijaństwa nad pogaństwem.

Pierwszą, drewnianą katedrę, ufundował król Jagiełło. Zbudowano ją po chrzcie Litwy, który miał miejsce 10 marca 1387 roku. Na początku XIV wieku drewnianą świątynię strawił ogień. Następną wybudowano już w stylu gotyckim, a budowie patronował sam Książę Witold. Świątynię przebudowywano potem wielokrotnie. Podczas burzy w 1769 roku zwała się wieża zegarowa, która mocno uszkodziła sklepienie kościoła. ówczesny biskup wileński Ignacy Massalski zlecił więc architektowi

Wawrzynowi Gucewiczowi opracowanie projektu odbudowy katedry.

Odnowiona katedra, już w obecnym kształcie, oddana została wiernym w 1801 roku. Ta klasycystyczna, ceglana budowla ma kształt wydłużonego czworoboku z ośmioma parami filarów wewnętrznych. Fronton jest ozdobiony portykiem opartym na sześciu doryckich kolumnach. Na szczycie katedry umieszczono trzech świętych - św. Kazimierza, św. Stanisława i św. Helenę, patronów Litwy, Polski i Rusi. Figury dłuta profesora Kazimierza Jelskiego zostały zniszczone w 1950 roku przez władze sowieckie. Po odzyskaniu przez Litwę niepodległości na początku ubiegłego stulecia rzeźby zostały zrekonstruowane i znowu wieńczą portyk katedry. W narożnikach katedry stoją przybudówki kaplic i zakrystii. Po obu stronach bazyliki kryte galerie ze stojącymi w niszach gipsowymi posągami dłuta profesora K. Jelskiego: od strony miasta przedstawiają królów z dynastii Jagiellonów, od Wilii zaś jezuickich świętych.

We wnętrzu znajdują się dwa rzędy ośmiu czworobocznych filarów, które dzielą budowlę na trzy jednakowej wysokości nawy i podtrzymują krzyżowo-beczkowe sklepienia, ozdobione rozetami w kasetonach. Katedra wybudowana jest na planie prostokąta o wymiarach około 50x25 metrów. Są tu tylko dwa ołtarze: kanoniczny – z cyborium w kształcie srebrnej arki i wikariacki, który zdobi obraz Franciszka Smuglewicza pod tytułem: „Zamordowanie św. Stanisława przez Bolesława Śmiałego”.

Wewnątrz katedry znajduje się 11 kaplic: św. Kazimierza, św. Marii Magdaleny (Biskupia), św. Ignacego Loyoli, św. Pawła (Montwidowska), Ukrzyżowania Zbawiciela (Gasztołdowska), św. Jana Nepomucena (Czarna, Częstochowska, Zesłańców), św. Władysława (Wojniańska), Królewska (Niepokalanego Poczęcia NMP, Wołowiczowska), Zwiastowania NMP (Kieżgajłowska), św. Piotra oraz kaplica Grobu Pańskiego.

Najstarszą z nich jest Kaplica Królewska - Wołowiczowska, założona w 1473 roku. Jej fundatorem był Kazimierz Jagiellończyk. W 1495 roku biskup Tabor udzielił w niej ślubu Aleksandrowi Jagiellończykowi z Heleną, córką Iwana III. Natomiast w 1547 roku Zygmunt August wziął w tej kaplicy potajemnie ślub z Barbarą Radziwiłłówną, wdową po wojewodzie trockim, Stanisławie Gasztołdzie.

Kaplica św. Kazimierza, chroni relikwie pierwszego świętego ziemi litewskiej - patrona Litwy, królewicza z rodu Jagiellonów. Kanonizacja Kazimierza datowana jest na 1602 rok. Właśnie w tym okresie król Zygmunt III Waza rozpoczął budowę kaplicy przy Katedrze Wileńskiej, a zakończył budowę w 1636 roku jego syn, Władysław IV. W

1648 roku na ołtarzu kaplicy w srebrnej trumnie uroczycie zostały złożone relikwie Świętego Kazimierza. Spoczęły tu też serce i wnętrzności zmarłego w Mereczu Króla Władysława IV. Szczątki umieszczono pod mensą ołtarza w specjalnych puszkach ze stopu cynku i miedzi. Po zajęciu Litwy przez Związek Radziecki, katedrę zamieniono najpierw w magazyn, zaś od 1956 roku w Galerię Obrazów. Ołtarze i wejścia do kaplic zostały zasłonięte. Relikwie św. Kazimierza przeniesiono do kościoła św. Piotra i Pawła, pełniącego w owym czasie funkcje kościoła głównego litewskich katolików.

Po zwróceniu Katedry Wileńskiej wiernym w 1989 roku relikwie św. Kazimierza uroczycie były przeniesione na dawne miejsce do kaplicy. Kilkadziesiąt metrów od głównego wejścia do Katedry wznosi się dzwonnica (Arkikatedros varpine). Osobno stojąca i licząca prawie 60 metrów wysokości została wybudowana na resztkach jednej z baszt Zamku Dolnego. Legenda zaś mówi, że jej fundament, to dawna wieża pogańskiego kapłana Krive-Krivejte.

54°41'09"N 25°17'13"E | na mapie:B

Wilno

**Gedimino Bokštas - Baszta
Giedymina**

Na szczycie góry nad zbiegiem Wilii i Wilenki wznosi się Baszta Gedymina. Jest jedyną pozostałością Zamku Górnego, którego ruiny leżą u stóp tejże baszty. Zamek był wzniesiony w połowie XIV wieku przez Giedyminą, prawdopodobnie w miejscu starszych budowli obronnych. Źródła archeologiczne wskazują, że już w wiekach XI-XII na górze była drewniana forteca.

Znany z okresu Gedymina zamek spłonął doszczętnie w 1419 r. Został następnie odbudowany za panowania księcia Witolda. Okazała budowla w stylu gotyckim górowała nad Wilnem, lecz z czasem jej właściwości obronne traciły na znaczeniu i Zamek popadał w ruinę. Ostatni raz był użyty jako obiekt obronny w 1655 roku, kiedy oblegali go Moskale. Z biegiem czasu zamek ostatecznie popadł w ruinę.

Dopiero w XIX wieku przypomniano sobie o obronnych właściwościach zamku. Na rozkaz cara urządzono tu ponownie twierdzę. Wiązało się to też z kolejną dewastacją ruin, gdyż zostały zburzone resztki baszty północnej i południowej, jak też ruiny otaczające zamek. Wzmocniono zbocza góry oraz wybudowano nową drogę do Zamku. Do dziś na Górze Zamkowej zachowała się jedynie odosobniona wieża. W latach 30. ubiegłego stulecia zabezpieczono ją przed ostateczną ruiną.

Po wojnie, po gruntownej rekonstrukcji w latach 1948–1950, urządzono w niej Aukštutines pilies muzejus (Muzeum Zamku Górnego), które w 1968 r. zostało filią Muzeum Narodowego. Baszta Gedymina jest jednym z najważniejszych symboli narodowych Litwy. Po odzyskaniu przez Litwę niepodległości na szczycie wieży umieszczono trójkolorową flagę narodową.

Zwiedzając muzeum mieszczące się w Baszcie Gedymina, warto zwrócić uwagę na schemat bitwy pod Grunwaldem oraz sztandary zdobyte na Krzyżakach. W muzeum znajduje się też brązowe popiersie wielkiego księcia Witolda dłuta Vincasa Grybasa. Ekspozycje muzealne zawierają też miecze, muszkiety i małe działa, hełmy oraz kolczugi, kamienne kule armatnie inne militaria z różnych okresów. Na jednym z pięter baszty można obejrzeć makietę wileńskich zamków oraz fotokopie rysunków Franciszka Smuglewicza, przedstawiające m.in. zamek i bramy miejskie w końcu XVIII wieku. Można też rzucić okiem na panoramiczny plan miasta z 1576 roku, żeby po wejściu na górne piętro skonfrontować go z aktualnym widokiem.

Na najwyższym piętrze baszty urządzono taras widokowy, z którego rozciąga się przepiękny widok na stare Wilno oraz leżące za wzgórzami nowe dzielnice miasta. Jest to jeden z najpiękniejszych obrazów Wilna. Muzeum mieści się przy Arsenalo gatve.

54°41'13"N 25°17'27"E | na mapie: C

Wilno

Pilių parkas - Park Zamkowy

Inaczej Cielėtnik, rozciąga się między T. Vrublevskio gatve (ul. T. Wróblewskiego), a Barbaros Radvilaites gatve (ul. Barbary Radziwiłłówny). Nazwę swą zawdzięcza zamkowi, gdyż został założony w okolicach dziś odbudowywanego Zamku Dolnego. Nazwa „Cielėtnik” wywodzi się od rozciągających się tu kiedyś łąk, na których pasły się krowy.

Zamek został zburzony podczas wojny z Moskwą w drugiej połowie XVII wieku. W latach 1799–1803 ostatecznie rozebrano go z polecenia carskich władz. W latach siedemdziesiątych XIX wieku Rosjanie założyli tu skwer im. Aleksandra Puszkina. Ustawili tu też na specjalnym postumencie popiersie poety. Po wycofaniu się z miasta Rosjan po I wojnie światowej zniknęła też nazwa parku, a popiersie poety wywieziono do Rosji.

Po II wojnie światowej władze sowieckiej Litwy przywróciły nazwę Park im. A. Puszkina i ufundowali nowe popiersie poety, które wraz z nazwą zachowały się do 1991 roku, do czasu odzyskania przez kraj niepodległości. W tym też okresie parkowi przywrócono historyczną nazwę, a popiersie Puszkina przeniesiono tym razem do Muzeum Puszkina na Markusiach (Markučiai). Po odzyskaniu przez Litwę niepodległości rozpoczęła się odbudowa Zamku Dolnego tzw. Pałacu Władców (Valdovų rūmai).

Wracając do Parku Zamkowego, idąc w kierunku południowo-zachodnim Cielėtnik łączy się z Ogrodem Bernardyńskim obecnie Ogród Serejkiskis (Sereikiškio sodas). Park został założony w 1469 r. przez zakonników, którzy mieli tu swój browar i wytwórnię miodów pitnych. Dziś Ogród Bernardyński jest jednym z ulubionych miejsc wypoczynku wilnian. Unikalna przyroda i przytulne zakątki sprzyjają relaksowi, jak też czynnemu wypoczynkowi. Tym bardziej, że park znajduje się w samym centrum miasta obok uczelni i szkół oraz w bezpośrednim sąsiedztwie starówki i prestiżowej dzielnicy Zarzecze. W Ogródzie Bernardyńskim często odbywają się

koncerty, imprezy miejskie oraz festyny ludowe. Z ogrodu rozlega się wspaniały widok na Górę Bekieszową, która leży naprzeciwko po drugiej stronie płynącej przez ogród Wilenki.

54°41'09"N 25°17'35"E | na mapie:D

Wilno

Vilniaus universitetas - Uniwersytet Wileński im. Stefana Batorego

Uniwersytet Wileński im. Stefana Batorego (Vilniaus universitetas) jest ostatnią nazwą, jaką wileńska wszechnica nosiła w okresie międzywojennym. W swojej kilkusetletniej historii wileńska uczelnia działała pod różnymi nazwami.

Zespół budynków uniwersytecki położony jest w sercu Starego Miasta między Pilies gatve (ul. Zamkowa), Šv. Jono gatve (ul. Świętojańska), Universiteto gatve (ul. Uniwersytecka) i S. Skapo gatve (ul. Skopówka). Była to Szkoła Główna Litewska, Szkoła Główna Wileńska, Imperatorski Uniwersytet Wileński, który został zamknięty przez rząd carski po powstaniu styczniowym. Po przejściu Wilna przez Polskę uczelnia została wskrzeszona i do 15 XII 1939 r. funkcjonowała właśnie jako Uniwersytet im. Stefana Batorego.

Uczelnia powstała w 1570 roku w Wilnie jako kolegium jezuickie, które 9 lat później (1 IV 1579) Stefan Batory przekształcił w uniwersytet. Po II wojnie światowej, od 1955 r. i do czasów odrodzenia niepodległej Litwy, wileńskiej uczelni narzucono patronat litewskiego działacza komunistycznego Vincasa Kapsukas-Mickevičiusa. Sławę i wpływy uniwersytet zyskał w pierwszej połowie XIX wieku.

Z uniwersytetem nierozdzielnie jest związana działalność wybitnych profesorów i absolwentów, zasłużonych dla kultury polskiej, ale też litewskiej. Związani z nim byli książę Skarga, Poczuć-Odlanicki, bracia Śniadeccy, Mickiewicz i Słowacki, litewscy działacze oświatowi Dowkont (Daukantas) i Staniewicz (Stanevičius) oraz wielu innych.

Budynki uniwersyteckie, to kolejna historia w dziejach uczelni. Rozległy kompleks zabudowań obejmuje sporą część wileńskiej starówki. Zabytkowe budowle, wznoszone w różnych okresach, stąd łączą w sobie kilka stylów architektonicznych charakterystycznych dla epoki XV-XIX wieków. Na terytorium uczelni znajduje się 12 dziedzińców, które otaczają uniwersyteckie gmachy. Dziedzińce nazwano imionami wybitnych osobistości związanych z dziejami uczelni. Jeśli zaczniemy zwiedzanie uczelni od ul. Świętojańskiej, od strony Pałacu Paców, gdzie mieszczą się polskie placówki dyplomatyczne, to trafimy na dziedziniec Wielki (Piotra Skargi) i kolejno na dziedziniec Macieja

Sarbiewskiego, dziedziniec Szymona Dowkonta (F. Smuglewicza) i dziedziniec Arkadowy. Wejście przez bramę od ul. Zamkowej prowadzi na dziedziniec Wawrzyńca Gucewicza, dziedziniec Adama Mickiewicza, dziedziniec Szymona Staniewicza i dziedziniec Konstantego Szyrwida. Zaś wchodząc od strony ul. Uniwersyteckiej trafimy na dziedziniec Mikołaja Daukszy, dziedziniec Biblioteczny (Centralny), dziedziniec Marcina Poczubuta (Obserwatorium) i dziedziniec Apteczny.

Wśród turystów z Polski największą ciekawość wywołują dziedzińce Wielki i Poczubuta. Dziedziniec Wielki jest otoczony z trzech stron barokową kolumnadą. Mieszczą się tu trzy freski ukazujące założyciela i późniejszego patrona Uczelni - Stefana Batorego oraz Piotra Skargę i jednego z braci Śniadeckich. Tuż obok w klasycystycznym budynku, obok wysokiej dzwonnicy i lewej części fasady kościoła św. Jana, urządzono z początkiem XIX w. Aulę Kolumnową, zaliczaną do najładniejszych sal w całym zespole uniwersyteckim.

Na dziedzińcu Poczubuta możemy podziwiać Obserwatorium Astronomiczne, udekorowane m.in. tablicą poświęconą Komisji Edukacji Narodowej. Wewnątrz mieści się klasycystyczna Biała Sala, w Bibliotece i sąsiednich budynkach zaś sale Lelewela i Sala Smuglewicza. Uniwersyteckie obserwatorium astronomiczne należy do najstarszych w Europie. Z wieży obserwatorium w 1865 roku po raz pierwszy na świecie rozpoczęto regularne fotografowanie zjawisk na Słońcu. Na dziedzińcu Sarbiewskiego uwagę zwraca budynek uniwersyteckiej księgarni Littera. Freski na sklepieniu przedstawiają najbardziej znanych wykładowców i studentów uczelni.

54°40'58"N 25°17'16"E | na mapie:E

Wilno

Adomo Mickevičiaus Memorialinis butas muziejus - Muzeum Adama Mickiewicza

Nieopodal kościoła św. Anny, przy Bernardyńskiej 11,

znajduje się Muzeum Adama Mickiewicza. Na początku XIX w. kamieniczka, w której dziś mieści się, należała do niejakiego Życkiego. W 1822 roku wynajmował tu mieszkanie (na parterze od strony dziedzińca) Adam Mickiewicz. To było miejsce gdzie powstawała „Grażyna”. W 1911 roku w tej samej kamienicy, będącej wówczas własnością znanego śpiewaka i wydawcy Jana Obsta, otwarte zostało muzeum poświęcone Mickiewiczowi.

W 1979 roku dokonano renowacji budynku, a od 1983 r. w trzech salkach znowu otwarto tu muzeum poety. Muzeum działa pod opieką Uniwersytetu Wileńskiego. Wśród eksponatów są między innymi rzeczy osobiste poety: krzesło przywiezione z Paryża, które przed wojną stało w celi Konrada przy klasztorze Bazylianów, oraz część sprzętów domowych z jego mieszkania w Kownie. W muzeum jest także księga rejestracyjna studentów z 1815 roku, w której pod nr. 93 wpisano nazwisko Mickiewicza. W jednym z pomieszczeń muzeum otworzono Salę Filomatów, gdzie są organizowane wieczory poetyckie oraz spotkania poetów z Polski i Litwy.

54°40'60"N 25°17'32"E | na mapie:F

Wilno

Šv. Jono Krikštytojo ir w. Jono Apaštalo ir Evangelisto Bažnyčia - Kościół św. Jana Chrzciciela, św. Jana Apostoła i Ewangelisty

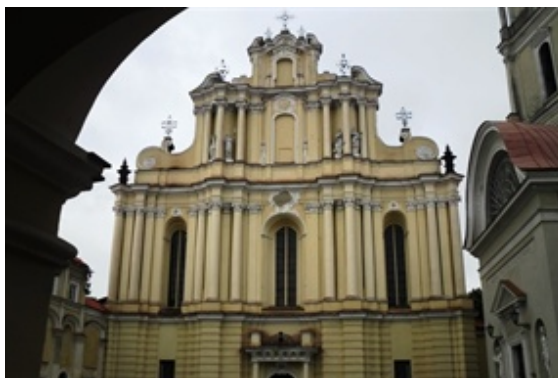
To jedna z najstarszych i najpiękniejszych budowli sakralnych w Wilnie. Jego budowę rozpoczęto w 1387 roku, a zakończono w roku 1426. Początkowo kościół odpowiadał epoce, w której dominował styl gotycki, lecz stale przebudowywany do XIX w. nabrał charakteru barokowo-klasycystycznego.

Niewątpliwie jednym z najważniejszych architektonicznych elementów kościoła jest dzwonnica. Jej wolnostojąca bryła wznosi się na wysokość 86 metrów, przez co dzwonnica stała się charakterystycznym elementem wileńskiej

starówki. Ozdobą kościoła jest barokowy ołtarz, na który składa się 10 mniejszych ołtarzy.

W kościele znajdują się pomniki poświęcone wybitnym Polakom – A. Mickiewiczowi, W. Syrokomli i S. Moniuszce. Moniuszko w czasie swego pobytu w Wilnie w 1840–1858 był tu organistą. W świątyni znajduje się też tablica upamiętniająca czyny T. Kościuszki. Adres: Jono gatve (ul. Świętojańska)12.

54°40'56"N 25°17'18"E | na mapie:G

Wilno

Šv. Onos bažnyčia - kościół św. Anny

Perła wileńskiej architektury sakralnej. Świątynia przy samej ulicy Maironio gatve wchodzi w skład całego kompleksu obejmującego kościół św. Michała oraz świątynię i klasztor Bernardynów. Kościół św. Anny, z charakterystycznym gotyckim wyglądem zaliczany jest do najcenniejszych zabytków Wilna.

Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1501 roku. Była to murowana świątynia z drewnianymi stropami, którą w 1564 r. strawił pożar. Odbudowana została w 1585 roku z polecenia arcybiskupa lwowskiego Jana Dymitra Solikowskiego oraz przy finansowym wsparciu Radziwiłłów. W następnych latach przeprowadzono szereg renowacji kościółka, lecz do dziś nie ma pewności, kto jest autorem architektury, na urok której mało kto pozostaje obojętny.

Przypuszczalnie jednym z architektów kościoła był Michał Enkinger, budowniczy m.in. murów obronnych w Gdańsku i kościoła Brygidek w Elblągu. Uroda kościoła zauroczyła nawet francuskiego Cesarza Napoleona I. Bonaparte miał tu powiedzieć, że gdyby mógł, to przeniósłby świątynię w swoich dłoniach do Paryża.

Zachodnią fasadę wieńczy trzy smukłe wieżyczki z koronkowymi krzyżami, wzniesione z 33 rodzajów profilowanych i wypalanych ze gliny cegieł. Niestety

rozczarowuje wnętrze kościoła. Znajduje się tu 19-metrowa nawa oddzielona od prezbiterium ostrym gotyckim łukiem. Obraz dopełniają trzy barokowe ołtarze, które nieco kłócą się z gotyckim wykończeniem świątyni.

Przy kościele stoi czynna, aczkolwiek niedostępna dla turystów kaplica Schody Chrystusa (Scala Christi), zwane potocznie „Stopy”. Obok wzniesiona w 1874 roku gotycka dzwonnica. Tuż za dzwonnica, na skwerku przed sąsiednim kościołem Bernardynów znajduje się pomnik Adama Mickiewicza dłuta G. Jokubonisa (1984). Dla turystów z Polski trudnym może okazać się skojarzenie epitafium na pomniku z nazwiskiem wieszcz. Mimo zabiegów miejscowych Polaków i polskich placówek dyplomatycznych oraz przychylności wileńskich władz, autor dzieła kategorycznie odmówił umieszczenia na pomniku obok litewskiej wersji Adomas Mickevičius wersji polskiej Adam Mickiewicz.

54°40'59"N 25°17'35"E | na mapie:H

Wilno

Piatnickajos cerkve - cerkiew św. Paraskiewy

Niewątpliwym rarytasem wśród zabytków wileńskiej starówki jest cerkiew św. Paraskiewy, nazywana także cerkwią Piatnicką. Znajduje się przy Didžioji gatve 2 (ul. Wielka). W okresie przedwojennym był to Rynek Rybny. Cerkiew zbudowano tu około 1345 roku dla prawosławnej żony księcia Olgierda. Świątynia ta była prawdopodobnie pierwszym murowanym budynkiem w Wilnie.

W 1611 roku przekazano ją unitom i z biegiem czasu świątynia popadła w ruinę. Odnowiono ją dopiero w 1864 r. na rozkaz generał-gubernatora wileńskiego Michaiła Murawiewa (Wieszatiela). Dziś w cerkwi znajduje się galeria sztuki, ale też są czynione starania, by została przekazana wiernym. Architektura cerkwi, ani też jej wystrój wewnątrz niczym specjalnym nie wyróżnia się.

Według miejscowej legendy, w 1708 r. car ochrzcił w tej świątyni Murzyna o imieniu Hannibal, który był uważany za dziadka Aleksandra Puszkina. Hannibal był prawdopodobnie niewolnikiem tureckim i na Litwę trafił jako dar sułtana tureckiego dla Piotra I Wielkiego. Epizod ten potwierdza umieszczona na zewnątrz tablica z opisem wydarzeń sprzed wieków.

54°40'52"N 25°17'20"E | na mapie:I

Wilno

Sobór Przenajświętszej Bogurodzicy (Dievo Motinos Emimo i Dangu katedra)

Cerkiew pw. Przenajświętszej Bogurodzicy to prawosławna cerkiew katedralna wybudowana w stylu gruzińskim. Pierwsza świątynia zbudowana w tym miejscu w 1346 roku spłonęła podczas insurekcji kościuszkowskiej. Obecna cerkiew powstała w 1868 r. według projektu Aleksandra Riazanowa i Nikołaja Czagina.

W jej wnętrzu znajdują się tablice pamiątkowe żołnierzy rosyjskich poległych w powstaniu styczniowym, a także grób Heleny Moskiewskiej, żony króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego Aleksandra Jagiellończyka. Cerkiew mieści się przy ulicy Maironio.

54°40'52"N 25°17'33"E | na mapie:J

Wilno

Pacu rumai - Pałac Paców

Okazały budynek przy Didžioji gatvei (ul. Wielka) pod nr 7, to dawny pałac rodu Paców. Obecny kształt budynku jest wynikiem przebudowy Domu Wojewody z przełomu XV i XVI w. Renowacji domu dokonano w 1675 r. z polecenia Michała Paca, sławnego fundatora kościoła św. Piotra i Pawła na Antokolu.

Od czasu przebudowy pałac stał się najwspanialszą magnacką rezydencją w Wilnie, co znalazło odbicie w popularnym powiedzonku: „wart Pac pałaca, a pałac Paca”. Na salonach Pałacu Paców bywali monarchowie Jan Sobieski (1688), Aleksander I czy Napoleon Bonaparte (1812) i inne znakomitości ówczesnego świata. A w 1822 r. odbywały się tu tajne posiedzenia filaretów.

Przebudowany przez Rosjan w połowie XIX w. na pomieszczenia biurowe, znacznie ucierpiał na swej niegdyś świetności. Dziś w zabytkowym gmachu rezydują różne instytucje i firmy. Pałac Paców, obok rezydencji Chodkiewiczów i Ogińskich, Oskierków i Radziwiłłów, Sanguszków i Słuszków, Tyszkiewiczów oraz pałaców Namiestnikowskiego czy biskupiego w Werkach, jest jednym z ponad 20 zabytkowych pałaców w Wilnie wzniesionych przez rody polsko-litewskie.

Przy Šv. Jono gatve (ul. Świętojańska) znajduje się inny pałac Paców, wzniesiony w stylu klasycystycznym. Ostatnio budynek ten odkupiły władze Polski na potrzeby placówek dyplomatycznych w Wilnie. W pałacu znajduje się Ambasada, Konsulat i Instytut Kultury Polskiej.

54°40'49"N 25°17'18"E | na mapie:K

Wilno

Dzielnica żydowska

Prawo do zamieszkania na terenie miasta Żydzi otrzymali w połowie XVI wieku. Podczas II wojny światowej na terenie dzielnicy żydowskiej znajdowało się getto. Był to obszar położony między ulicami Dominikańską, Wielką i Niemiecką. Obecnie pozostałości tej dzielnicy możemy zobaczyć przy ulicach Szklanej (Stikliý g.), Żydowskiej (Žydý g.), Gaona (Gaono g.), M. Antokolskio g., Zaułek Szwarcowy (Švarco g.), Mesiniý g. Są to małe kolorowe sklepiki i restauracyjki położone przy wąskich malowniczych uliczkach.

Do najlepiej zachowanych ulic dawnej dzielnicy żydowskiej należy Szklana (Stikliý g.), przy której zachowało się kilka domów wzniesionych w okresie od XVI do XVIII w. Są to kamienice jedno i dwupiętrowe o bardzo ciekawych dziedzińcach. Warto zobaczyć zwłaszcza te pod nr. 6, 7, 8, 12 i 14. W domu nr 24 przy ul. Niemieckiej przyszedł na świat w 1827 r. znakomity krytyk literacki, esteta i historyk sztuki Julian Klaczko, przyjaciel Słowackiego. Stoi tu także popiersie Eliasza ben Salomona Zalmana zwanego Gaonem z Wilna, matematyka, rabina, wybitnego interpretatora Talmudu.

54°40'50"N 25°17'05"E | na mapie:L

Wilno

Šv. Dvasios bažnyčia - Kościół pw. Ducha Świętego

Kościół dominikański pw. Ducha Świętego jest jednym z najpopularniejszych wśród turystów z Polski, a wszystko z dwóch powodów. Po pierwsze, nabożeństwa w tej świątyni odbywają się wyłącznie po polsku, a po drugie, kościół ma bardzo ozdobne wnętrze, z licznymi freskami, rzeźbami, obrazami.

Do niedawna w nawie głównej znajdował się Ołtarz Miłosierdzia Bożego z obrazem „Jezu ufam Tobie”. Obraz namalowany został zgodnie z wizją siostry Faustyny Kowalskiej, która w 1931 roku miała wizję Pana Jezusa i podała dokładny jej opis. Przed kilku laty, decyzją litewskich władz kościelnych obraz ten został zabrany i przeniesiony kilka kroków dalej do świątyni Miłosierdzia Bożego.

Niemniej, kościół pod wezwaniem Ducha Świętego jest jednym z najpiękniejszych zabytków Wilna. Jego dzieje sięgają prawdopodobnie początków chrześcijaństwa na Litwie. Jak podają źródła, w swoim liście do papieża, w 1323 roku, Książę Giedymin napisał, że Wilno ma dwa klasztory i kościoły katolickie: franciszkański i dominikański. Pierwszy drewniany kościół dominikański został ufundowany prawdopodobnie przez Wielkiego Księcia Witolda i powstał w 1480 roku. Obecny kościół zbudowany w połowie XVIII w. jest wciśnięty między inne budynki przy ul. Dominikańskiej (Dominikonu gatve 6). W podziemiach kościoła odkryto zbiorowe groby pochodzące z początku XIX w. Prawdopodobnie są to ofiary zarazy albo też żołnierze napoleońscy.

54°40'51"N 25°17'01"E | na mapie:M

Wilno

Senamiestis - Stare Miasto

Niewątpliwie głównym traktem Starego Miasta (Senamiestis) jest ciąg uliczek Zamkowej (Pilies gatve) przechodzącej w ulicę Wielką (Didžioji gatve) i kończący się ulicą Ostrobramską (Aušros Vartu gatve).

Trakt ten uważany jest za historycznie najstarszy w Wilnie. Łączy on bowiem książęcą rezydencję, czyli Zamek Dolny (Žemutine pilys obecnie Valdovų rūmai), z Plac Ratuszowym (Rotušės aikštė), na którym mieściła się siedziba władz miasta.

Tu stoją najstarsze, zabytkowe kamieniczki, które dziś mieszczą stylowe restauracje oraz bary, hotele, firmowe butik i sklepiki z pamiątkami. Pamiątki i różnego rodzaju souvenirów można też znaleźć na straganach, które ciągną się od ul. Zamkowej aż po Plac Ratuszowy.

54°40'51"N 25°16'60"E | na mapie:N

Wilno

Cerkiew św. Mikołaja (Vilniaus Šv. Nikolajaus Stebukladario palaiku Pernešimo cerkve)

Cerkiew św. Mikołaja w Wilnie (pełna nazwa: Cerkiew

Przeniesienia Relikwii św. Mikołaja Cudotwórcy), została zbudowana w roku 1514 przez wielkiego hetmana, księcia Konstantego Ostrońskiego. Wzniesiona w stylu gotyckim, w roku 1609 przekazana unitom. Zniszczona przez pożary, w XVIII wieku odbudowana w stylu rokokowym. W 1827 roku przekazana z powrotem duchowieństwu prawosławnemu. W 1865 roku przebudowana w stylu rosyjsko-bizantyjskim. Cerkiew znajduje się na Starym Mieście przy ulicy Didžioji.

54°40'47"N 25°17'19"E | na mapie:O

Wilno

Triju kryžių kalnas - Góra Trzykrzyska

Na prawym brzegu Wilenki, naprzeciw Góry Zamkowej z Basztą Gedymina. Na szczycie wzgórza stoją trzy białe krzyże. To także jeden z symboli Wilna. Górę zwaną dawniej Łysą lub Krzywą, legendy wiążą z dziejami Litwy. W pogańskich czasach miano na tej właśnie górze zamęczyć siedmiu misjonarzy. Ciała czterech z nich zrzucano ze stromej góry do wód Wilenki, zaś trzech pozostałych przybito do krzyży i postawiono na górze.

Zaraz po chrzcie Litwy te trzy drewniane krzyże miały być świadectwem przyjęcia przez chrześcijaństwa. Miało mieć to wymiar bardziej praktyczny, gdyż przekaz ten miał zapobiegać najazdom krzyżackim. Pierwszy wiarygodny zapis źródłowy o krzyżach na górze Łysej pochodzi jednak dopiero z lat 1613-1636 r. W 1740 r. zmuszały krzyże zamieniono nowymi. Te z kolei rozebrano po powstaniu styczniowym.

Nowe krzyże, z żelbetonu, postawiono dopiero w 1916 r. podczas okupacji niemieckiej. Inicjatorem odbudowy krzyży był ks. prałat Kazimierz Michałkiewicz, zaś autorem projektu Antoni Wiwulski. Krzyże przetrwały burzliwy okres II wojny światowej, lecz w 1951 r., na rozkaz władz radzieckich pomnik wysadzono pewnej nocy w powietrze. Resztki usunięto z góry, bądź zakopano na miejscu.

W okresie restytucji niepodległości Litwy, odbudowane też

zostały Krzyże. Do ich odbudowy wykorzystano pozostałości po starych. Nowe są prawie identyczne, lecz prawie o 2 metry wyższe od przedwojennych. Krzyże zostały odbudowane jako pomnik ofiar stalinizmu na Litwie. Ich uroczyste odsłonięcie nastąpiło 14 czerwca 1989 r. Góra Trzykrzyską otacza Kalnu parkas (Park Górny). Stojąc u podnóża Trzech Krzyży mamy także wspaniały widok na Stare Miasto.

54°41'13"N 25°17'53"E | na mapie:P

Wilno

Šv. Kotrynos bažnyčia - Kościół świętej Katarzyny

Zamieniona w okresie sowieckim w magazyn, jeszcze do niedawna znajdowała się w opłakanym stanie. Po renowacji jest kolejną perłą architektury wileńskiej. I chociaż kościół częściej służy za salę koncertową, kameralna muzyka wcale nie ujmuje mu świętości. Kościół stoi przy ul. Wileńskiej 30 (Vilniaus gatve). Wybudowany w XVII wieku, już w wieku następnym został gruntownie przebudowany. Kolejna rekonstrukcja, która podniosła kościół z ruiny dobiegła końca na przełomie ostatniego stulecia.

Świątynia znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie skweru im. Stanisława Moniuszki, gdzie też w 1922 r. ustawiono popiersie wybitnego artysty. Skwer i kościół stanowią niejako harmonijną całość architektoniczną. Warto zauważyć, że poza popiersiem oraz pomnikiem w kościele św. Jana, kolejnym miejscem pamięci wielkiego kompozytora, jest tablica na domu kompozytora przy niedalekiej od kościoła świętej Katarzyny, Vokiečių gatve 29 (ul. Niemiecka). Miejscowi Polacy od lat starają się przekonać władze, by w tym domu otworzyć muzeum S. Moniuszki.

54°40'54"N 25°16'51"E | na mapie:Q

Wilno Ratusz

Ratusz, jak na budynek tego rodzaju przystało, stoi na Placu Ratuszowym (Rotušes aikšte). Zajmuje jego południowo-zachodnią część u zbiegu ulic Niemieckiej, Rudnickiej i Wielkiej. Dziś pełni rolę reprezentacyjnej budowli miasta, gdzie odbywają się uroczystości, koncerty, konferencje, przyjęcia, w tym tradycyjny Bal Wiedeński.

Swój wygląd architektoniczny zawdzięcza znanemu architektowi Wawrzyńcowi Gucewiczowi, który pracował przy budowie Katedry Wileńskiej. Stąd być może niektóre podobieństwa dwóch budynków, dotyczące przede wszystkim fasady z portykiem wspartym na sześciu doryckich kolumnach. Prace nad obecnym budynkiem trwały w latach 1785–1799.

Projekt wileńskiego architekta znalazł aprobatę króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Przed ratuszem miał stanąć pomnik króla. Niestety wcześniej miał miejsce trzeci rozbiór Rzeczypospolitej i abdykacja króla Stasia. Od 1845 roku w budynku działał teatr. Tu między innymi odbyła się premiera Halki, Stanisława Moniuszki. Po powstaniu styczniowym teatr polski zastąpiony został rosyjskim.

Dziś Ratusz i Plac Ratuszowy są dopiero co po renowacji. Stanowią harmonijny kompleks otoczony kamieniczkami Starego Miasta, którego nieodzownym akcentem są uliczne kawiarenki otaczające Plac ze wszystkich stron. Na samym zaś placu, przed Ratuszem często odbywają się koncerty, w tym po raz pierwszy w 2008 roku koncert „Lata z Radiem”. Ponadto rokrocznie, we wrześniu tutaj odbywa się jarmark z okazji Dni Wilna.

54°40'42"N 25°17'13"E | na mapie:R

Wilno Gedimino prospektas - Aleja Giedymina

W dzień przejezdna, na wieczór i noc udostępniana dla pieszych. Stąd dwojaki charakter ulicy. W dzień jest jedną z najbardziej reprezentacyjnych ulic litewskiej stolicy, przy której mieszczą się siedziby ważnych instytucji państwowych, rządu, parlament, resortów oraz banki, hotele, siedziby dużych firm i organizacji. Wieczorem i na noc Aleja Gedymina zamienia się w jeden z najdłuższych deptaków w Europie i długością może konkurować zapewne z kopenhaską Strøget.

Wileńska Aleja, z ciągiem ekskluzywnych butików, restauracji, nocnych klubów, kawiarenek, kasyn i innych obiektów przyciąga miłośników rozrywki i „shoppingu”. Aleja ciągnie się na północny zachód od Katedros aikšte (pl. Katedralny) do Žveryno tiltas (most Zwierzyniecki). Biegąc prawie równolegle do lewego brzegu Wilii, łączy kilka miejskich placów - Katedros aikšte (pl. Katedralny), Savivaldybes aikšte (pl. Samorządu), Lukiškiu aikšte (pl. Łukiski), Nepriklausomybes aikšte (pl. Niepodległości).

Przy tej ulicy znajdują się też ciekawe obiekty, które warto zobaczyć: Litewska Akademia Nauk, Biblioteka Narodowa im. Marcina Mażwida (Martynas Mažvydas – autor pierwszej książki litewskiej), Poczta Główna, pasaż handlowy Gedimino 9, czy też ekskluzywne centrum handlowe mieszczące się w przedwojennym hotelu George, zbudowanym według projektu hr. Rostworowskiego, obok dawnego domu handlowego Braci Jabłkowskich.

Na końcu alei, przy moście Zwierzynieckim znajduje się gmach parlamentu litewskiego (Gedimino gatve 53). Nieco schowany, w zieleni skwerku przy alei stoi też pomnik Žemaite - wybitnej pisarce litewskiej Juliji Beniuševišute Žymantienš Žemaite (1845–1921). Warto też zajrzeć, do księgarni Draugyste (Przyjaźń) z obcojęzyczną literaturą w tym również polską.

Większość budynków przy Alei Gedymina powstała na przełomie XIX i XX w., dlatego styl całej ulicy nawiązuje do eklektyzmu. Aleję wytyczono w drugiej połowie XIX w. Powstał wtedy projekt rozbudowy przedmieścia Łukiszki na potrzeby nowego centrum administracyjnego i handlowego rozrastającego się miasta. Od pobliskiego kościoła św. Jerzego budowaną ulicę nazwano Świętojerską (z rosyjskiego Georgiewskij prospekt), w skrócie – Jerek. W okresie międzywojennym nadano jej nazwę Mickiewicza. Podczas okupacji hitlerowskiej zmieniono nazwę na ührerstraße, a w czasach Związku Radzieckiego kolejno zmieniano na prospekt Stalina oraz prospekt Lenina. Ostatecznie ulica nosi nazwę legendarnego założyciela miasta, księcia Gedymina.

54°41'16"N 25°16'34"E | na mapie:S

Wilno

Žalasis tiltas - Zielony Most

Łączy stare centrum miasta z budującym się na prawym brzegu City i na pierwszy rzut oka nie pasuje ani do historycznego starego, ani też do nowoczesnego centrum miasta. Zielony Most zdobią socrealistyczne rzeźby z brązu, przedstawiające proletariuszy i chłopów, studentów i krasnoarmiejców. Niemniej wielu miejscowych oraz turystów (niektórzy tylko z powodu właśnie krasnoarmiejców) uważa ten most za najciekawszy z wszystkich kilkunastu mostów na Wilii.

Chociaż obecny metalowy most powstał w 1955 roku i do 1989 r. nosił imię generała armii radzieckiej, „oswobodziciela” Wilna, Iwana Czerniachowskiego, jego historia sięga kilkuset lat wstecz. Pierwszy most w tym miejscu został wybudowany jeszcze w 1536 r. na rozkaz króla Zygmunta I Starego. Obiekt był murowany, sporych rozmiarów, z daszkiem gontowym i ławkami na wzór ówczesnych budowli. Na moście pobierano tzw. mostowe za przejście na drugą stronę rzeki. Przywilej nie wnoszenia opłaty miała szlachta, duchowieństwo oraz Żydzi idący w kondukcje pogrzebowym, na położony po drugiej stronie rzeki kirkut.

Zyski z „mostowych” przeznaczano na renowację i konserwację mostu. Częściowo most zarabiał też na utrzymanie szpitala przy kościele Trójcy Świętej.

W 1776 roku most przebudowano i po raz pierwszy pomalowano na zielono. Od tego też czasu pochodzi obecna jego nazwa. Most łączy po obydwu stronach Wilii Vilniaus gatve (ul. Wileńska) i Kalvariju gatve (ul. Kalwaryjską) oraz biegnące po przeciwnych brzegach, wzdłuż Wilii, Žygimantu gatve (ul. Zygmuntowską) i Žveju gatve (ul. Rybaki).

54°41'29"N 25°16'48"E | na mapie:T

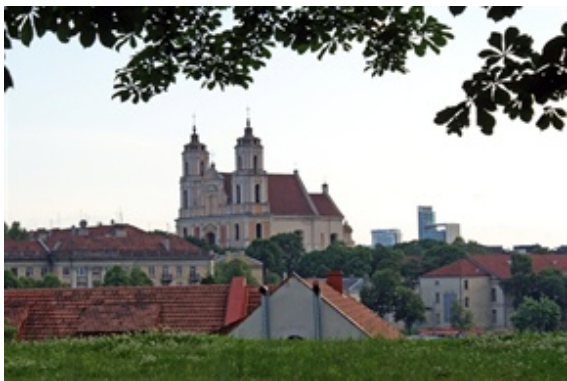

Wilno

Kościół Św. Rafała Archanioła i klasztor jezuitów. (Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo bažnyčia)

Kościół Św. Rafała Archanioła i klasztor jezuitów w Wilnie został ufundowany przez Michała Koszyca. Zbudowany w stylu barokowym w latach 1702-1730, został zajęty przez armię napoleońską na magazyn, a potem w roku 1832 przez władze carskie na koszary. Wiernym zwrócony w 1860 roku. Po kasacji zakonu jezuitów w roku 1773 klasztor został przekazany pijarom. Kościół znajduje się w dzielnicy Śnipiszki, na stromym brzegu Wilii, na wprost Zielonego Mostu przy ulicy Snipiskiej 1 (Šnipiškiu g. 1).

54°41'34"N 25°16'45"E | na mapie:U

.....

Autorzy zdjęć (w kolejności): km_nida, V. Valučius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, V. Valučius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, km_nida, km_nida, km_nida, K.Driskius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, km_nida, sevinis, km_nida, km_nida, V. Valučius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, km_nida, km_nida, km_nida, V. Valučius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, V. Valučius/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, km_nida, km_nida

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
środa 22 maja 2024 03:18:22